

Agendapunt commissie: 3.1

steller	telefoonnummer	email
E.G.M. van den Boom	3665	Evelien.van.den.Boom@valkenswaard.nl
agendapunt	kenmerk	datum raadsvergadering
122905/286960		
portefeuillehouder		
M. Wijnen		
onderwerp		
Integrale Strategie Ruimte		
aan de gemeenteraad		

A. Samenvatting

De Integrale Strategie Ruimte (hierna ISR) is een ambitie-, inspiratie- en kansendocument, geïnitieerd door de Werkplaats Ruimte en breed opgesteld met diverse partners. Een basis van waaruit we werken aan opgaven op het gebied van de leefbaarheid, vitaliteit en bereikbaarheid van onze regio. Het beschrijft de ruimtelijke hoofdstructuur in onze regio. Het document heeft een belangrijke functie voor communicatie- en lobbytrajecten en kan dienen als input voor de provinciale en gemeentelijke omgevingsvisie. De projecten die van belang zijn voor Valkenswaard zijn opgenomen in deze visie. Daarom wordt voorgesteld dit document als ambitiedocument vast te stellen.

B. Voorgesteld besluit

1. De ISR als gezamenlijke ambitie voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Metropoolregio Eindhoven vast te stellen;
2. De ISR aan te bieden aan GS van de Provincie Noord-Brabant als gezamenlijke inbreng voor de provinciale Omgevingsvisie;
3. De ISR te betrekken bij lokale omgevingsvisies;
4. Akkoord te gaan met de uitwerking van de ISR in een uitvoeringsprogramma;
5. De ISR over twee jaar te actualiseren.

C. InleidingWaarom een ISR?

De Werkplaats Ruimte heeft aan de gemeenteraad de ISR aangeboden (zie bijlage 2 en 4). De 21 gemeenten van de Metropoolregio Eindhoven hebben een gezamenlijke ambitie: de regio verder ontwikkelen tot een economische topregio die internationale allure verbindt aan regionale eigenheid. Op die manier zorgen we voor een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor onze inwoners en dragen we bij aan het vestigingsklimaat voor bedrijven.

Wat is het?

Om de ISR te beoordelen is het belangrijk om inzichtelijk te hebben wat de ISR is. Het is een strategie voor de hele regio en voor alle partijen. Deze ISR is gebaseerd op de proposities uit de subregio's, input uit themawerkplaatsen, kennisinstituten, bedrijfsleven, maatschappelijke partijen. Het bouwt voort op bestaande plannen en strategieën en is aangevuld met onderzoek naar de thema's energie en klimaat.

De ISR is een ambitie-, inspiratie-, en kansendocument. Het is een gemeenschappelijk vertrekpunt voor de eigen, lokale beleidsontwikkeling en voor de onderling/ met andere partijen/ hogere overheden te maken afspraken. Het is belangrijk voor communicatie- en lobbytrajecten, ook naar de provinciale omgevingsvisie en de versnellingsagenda's. Het is een uitnodiging/ inspiratie voor pilotprojecten (uitnodigingsplanologie). Ook voor Valkenswaard zijn er diverse pilotprojecten opgenomen.

D. Wat willen we bereiken?

De ISR schets de ambities, prioriteiten en (gebieds)accenten en agendeert vraagstukken en opgaven die we met andere partijen samen oppakken. De ambities zijn op een hoog abstractieniveau benoemd. Het doel is een economische topregio die internationale allure koppelt aan regionale eigenheid. Dit betekent dat we inzetten op:

De energieke regio:

- De centra van steden en dorpen zijn van bewoners en bezoekers. Inrichting is gericht op beleving en verblijfskwaliteit.
- Frisse lucht en een leeg hoofd. De grote natuurgebieden zijn verbonden, groen loopt door van het landelijk gebied in de steden Eindhoven en Helmond.
- De gevolgen van klimaatverandering worden opgevangen en de kansen die klimaatverandering biedt, worden verzilverd. Klimaatadaptatie is uitgangspunt bij ruimtelijk ontwerp. Als proeftuin voor het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie wordt kennis ingezet om nieuwe economie te genereren.
- De boerderij van de toekomst draagt positief bij aan kwaliteit van de leefomgeving. Transformatie van de agrarische sector wordt ruimtelijk ondersteund en aangejaagd.
- De regio is als eerste regio in Nederland energieneutraal. Deze transitie grijpen we aan om nieuwe economie te maken.
- Een duurzame inrichting en gezondheid zijn leidende thema's voor ruimtelijke keuzes.

De verbonden regio:

- Een diversiteit aan plekken om te ontmoeten, ideeën uit te wisselen en te verbinden. Bouwen aan de plekken waar activiteiten en mensen samenkomen.
- Een onderscheidende regionale en (inter)nationale bereikbaarheid:
 - o Verplaatsen in de regio is sneller, eenvoudiger en aangenamer.
 - o Smart mobility.
 - o Intensiveren en verbinden met de rest van de wereld.
 - o De gebruiker van mobiliteit staat centraal. De gebruiker heeft meer dan waar ook ter wereld toegang tot mobiliteitsservices die hem/ haar in de verplaatsingsbehoeften ondersteunen.
- De regio is digitaal op orde. De ambitie wordt verder uitgewerkt. Glasvezel in 2025 naar alle woningen en gebouwen.

De innovatieve regio

- High tech en design zien we in de openbare ruimte. Bewoners en bezoeker ervaren en zien de Brainportsfeer.
- Economische activiteit en innovatie op werklocaties. Verbeteren verwevenheid campussen, kennisinstellingen en de innovatieve maakindustrie.
- Ruimte om te experimenteren. Het living lab of proeftuin als nieuw economisch model en als methode voor maatschappelijke vernieuwing.
- Metropolitane kwaliteit van de regio wordt versterkt door investering in stedelijke kwaliteit, landelijke kwaliteit, (de kwaliteit van) topvoorzieningen en het verbeteren van de verbindingen tussen deze kwaliteiten.

- We gaan zuinig met onze ruimte om, circulaire economie is uitgangspunt voor ruimtelijk ontwerp.
 - o We bevorderen hergebruik en transformatie. We blijven investeren in het vernieuwen van bedrijventerreinen.
 - o Vrijkomende bedrijfspanden, in het bijzonder agrarische bebouwing, worden gesloopt of voor andere functies gebruikt.
 - o Prioriteit voor behouden en hergebruiken erfgoed.

De integrale strategiekaart is de kaart met ambities en keuzes op nationale schaal.

De ISR is uitgewerkt in zes thema's wat we gaan doen en blijven doen om bovenstaande ambities dichterbij te brengen.

1. Versterken economisch vestigingsklimaat van onze regio, als een van de nationale mainports, met een duurzaam, gezond en sterk profiel, waar innovaties tot stand komen die effect hebben in het dagelijks leven. Een sterk economisch vestigingsklimaat sluit aan bij de beleidsdoelen zoals staan omschreven in ons economisch beleid.
2. Aantrekkelijke woon- en leefomgeving: een diversiteit aan woonmilieus is van belang, toegesneden op de veranderende behoefte. Valkenswaard speelt hier ook op in. Denk hierbij aan de prioritering woningbouw zoals besloten door de gemeenteraad van Valkenswaard in september 2015. Het continu monitoren van deze cijfers en uiteraard het daadwerkelijk ontwikkelen waarbij een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voorop staat, is beleid van de gemeente Valkenswaard.
3. Omgevingskwaliteit: het accent ligt op het versterken en beleefbaar maken van onze unieke kracht: het mozaïek landschap, een netwerk van aantrekkelijke en toegankelijke natuurgebieden, waar sprake is van een sterke verweving tussen stad en land. De kracht van Valkenswaard is het omringende landschap, waarvoor het traject Groote Heide is ingezet en het centrum, waarop de gemeente Valkenswaard actief stuurt.
4. Infrastructuur en bereikbaarheid: mobiliteit is de motor van de Brainportregio en van het dagelijkse leven in de regio. Gezamenlijk werken we aan een bereikbaarheidsagenda en bereikbaarheidspakket. Een goede bereikbaarheid zoals HOV verbindingen, fietspaden, goede bereikbaarheid en de (nieuwe) N69 zijn aspecten die al jaren speerpunt van beleid van Valkenswaard is.
5. Gezonde leefomgeving en klimaatbestendig: Een gezonde aantrekkelijke woon- en leefomgeving is onderdeel van onze identiteit. Klimaatbestendig en -adaptief is een noodzaak. Valkenswaard heeft contact met het Waterschap omtrent waterberging. Klimaatadaptatie is voor gemeenten een nieuwe opgave. De uitwerking van klimaatadaptatie zal onderdeel uitmaken van de actualisatie van het gemeentelijk rioleringsplan.
6. Duurzame energie: als slimste regio hebben we onszelf als ambitie gesteld om als eerste regio van Nederland energieneutraal te zijn. Ondanks dat Valkenswaard heeft besloten om aan te sluiten bij het regionale zonnepanelenproject blijven de ambities zoals verwoord redelijk ambitieus. Hier ligt voor Valkenswaard dus nog wel een uitdaging.

In de kaart Internationale allure en regionale eenheid is de samenvatting van de thema kaarten.

Bovenstaande is in bijlage 1 verder toegelicht.

E. Wat gaan we er voor doen?

Het besluit bestaat uit 5 punten:

1. Gezamenlijke ambitie

De ISR is, zoals aangegeven, een ambitie, inspiratie- en kansendocument. De ISR is niet een plan waaraan getoetst wordt, het is geen juridisch plan, zoals een structuurvisie op basis de Wet ruimtelijke ordening of een omgevingsvisie op basis van de Omgevingswet 2019. De kaarten in de ISR zijn globaal en zijn niet bedoeld en ook niet geschikt om op perceelsniveau te worden geïnterpreteerd. Bovendien is de ISR zo geformuleerd, dat er voor Valkenswaard geen beperkende kaders zijn opgenomen. De belangrijkste projecten en ambities voor Valkenswaard zijn in de ISR opgenomen. Daarom wordt voorgesteld de ISR als ambitiedocument vast te stellen.

2. Input voor provinciale omgevingsvisie

Zoals aangegeven is de ISR een ambitie, inspiratie- en kansendocument. Wel is het zo dat door het besluit van de raad om de ISR aan te bieden aan GS hiermee wel een basis wordt meegegeven aan de provincie voor hun provinciale omgevingsvisie. Ons inziens is het goed als de regio aangeeft welke kant zij op willen met de regio.

De provinciale omgevingsvisie heeft geen juridische doorwerking naar de gemeente, maar wel voor de provincie zelf. De visie zal uiteindelijk worden vertaald naar het nieuwe provinciale omgevingsplan dat wel impact kan hebben.

De ISR is ruim geformuleerd. De ambities die er in staan, sluiten aan bij de ambities van Valkenswaard. Keerzijde van deze werkwijze is wel dat er in de ISR maar in beperkte mate keuzes zijn gemaakt. Maar aangezien de belangrijke projecten van Valkenswaard er in staan zou het voor Valkenswaard goed zijn als deze visie de basis vormt voor de provinciale omgevingsvisie. De keuzes volgen uiteindelijk bij de uitwerking van de ISR.

3. Lokale omgevingsvisie

Het is goed om de ambities die in de ISR staan opgeschreven, ook te vertalen naar de gemeentelijke omgevingsvisie. De ISR is met de regio opgesteld en als de gemeentelijke visie aansluit bij de regionale visie zoals verwoord in de ISR, komt dit de haalbaarheid van de visie ten goede. Wij adviseren u daarom ook om de ISR als basis te laten zijn voor de lokale omgevingsvisie op het moment dat de gemeente Valkenswaard deze gaat opstellen.

4. Uitvoeringsprogramma

De ISR is een actieve uitnodiging aan overheden, ondernemers en burgers om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de regio. In de ISR zijn pilots en projecten benoemd die bijdragen aan de realisatie van de ambities. Dit is een start. Na vaststelling van de ISR zal een uitvoeringsprogramma worden gemaakt, met daarin projecten, pilots en innovatieve onderzoekstrajecten. De ISR is ook bedoeld om richting investeerders te profileren. Het uitvoeringsprogramma zal voor een belangrijk deel ook door het bedrijfsleven uitgevoerd worden. Een gezamenlijke visie geeft het vertrouwen dat ze te maken krijgen met een uitnodigende en meewerkende overheid. Hierbij worden enkel projecten die op regionale schaal spelen onderwerp van het uitvoeringsprogramma. Ons inziens is het goed om een uitvoeringsprogramma op te stellen, zodat deze projecten, pilots en onderzoekstrajecten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Voor het opstellen van dit uitvoeringsprogramma is nog geen planning gemaakt, maar het zal ook weer met de verschillende partijen worden opgepakt.

5. Evalueren

De ISR is niet uitputtend als het gaat om concrete projecten en pilotprojecten. Het is een proces wat continu in beweging is. Daarom bevat de ISR geen einddatum of is het geen blauwdruk. De ISR is daarom ook bewust niet in boekwerk, maar via een website te raadplegen om het dynamische karakter te benadrukken en links naar onderliggende informatie up to date te houden. Het voorgestelde raadsbesluit om de ISR over 2 jaar te actualiseren en zo mogelijk aan te passen, sluit hier goed bij aan.

F. Betrokken partijen

Dit document is door de werkplaats Strategie Ruimte tot stand gekomen. In de werkplaats zitten vertegenwoordigers van gemeenten, AMSL, High Tech Campus, Brainport Development, Fontys, TU, Design Academy Eindhoven, provincie en waterschappen.

De werkplaats heeft voor het opstellen van de ISR de volgende partijen betrokken:

- De vier sub-regio's hebben elk een visie gegeven op de unieke kwaliteiten die elk sub-regio te bieden heeft en waar kansen liggen om deze kwaliteiten uit te bouwen en te versterken. Deze subregionale proposities en de ruimtelijke consequenties zijn belangrijke bouwstenen voor de integrale ruimtelijke strategie. Hierover hebben wij u in december 2016 geïnformeerd.
- Er hebben gesprekken plaatsgevonden met een groot aantal partijen: kennisinstellingen (bijvoorbeeld Design Academy, Fontys, Technische Universiteit Eindhoven), bedrijfsleven (bijvoorbeeld Brabants Zeeuwse Werkgevers en bedrijven als ASML en Philips) en partijen uit het maatschappelijk middenveld (bijvoorbeeld ZLTO, GGD, ANWB, Brabantse Milieu Federatie en Toeristisch Ondernemers Platform Brabant)
- Er hebben gesprekken plaatsgevonden met maatschappelijke partijen en specifieke doelgroepen zoals kenniswerkers en hun echtgenoten.
- Er is gesproken met omliggende regio's en de Provincie om ook hun beeld en kennis van de regio op te kunnen nemen in de ruimtelijke strategie. (o.a. regio noordoost Brabant, Midpoint (Tilburg e.o.), Provincie Antwerpen, Provincie Limburg-België), Regio Venlo (Greenport), Keyport 2020 (Weert e.o.)).
- Er heeft afstemming plaatsgevonden met andere werkplaatsen van de Metropoolregio Eindhoven (wonen, bedrijventerreinen, economische strategie, mobiliteit en innovatie) en gesprekstafel duurzaamheid.
- De ISR is op verschillende momenten met raadsleden besproken, specifiek tijdens (sub)regionale raadsledenbijeenkomsten en bijeenkomsten van de Raadstafel 21. In april 2017 is tijdens een raadsledenbijeenkomst de concept ISR gepresenteerd en besproken.
- De Colleges van B&W van de 21 gemeenten, het college van GS van de Provincie Noord-Brabant en de Dagelijkse Besturen van de Waterschappen AA en Maas en De Dommel hebben in juni/ juli de gelegenheid gehad te reageren op het concept van de ISR.

G. Beheer en onderhoud

N.v.t.

H. Financiën

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden. De Werkplaats Ruimte pakt de uitvoering van de ISR op binnen het reguliere werkprogramma. Mocht financiering bij specifieke projecten nodig zijn, zal hierover separate besluitvorming plaatsvinden.

Bovendien kan de ISR worden ingezet bij lobbytrajecten en kan daarmee ondersteunend werken om financiering te krijgen voor de uitwerking van de ambities van de ISR.

I. Vervolgstappen

Zoals aangegeven is deze ISR opgesteld met diverse partijen. Op 30 mei 2017 hebben wij gereageerd op de concept ISR. Onze reactie hebben wij ook aan u toegestuurd. Zoals blijkt uit het schema van de inspraakreacties (bijlage 3, versie 286987) zijn de meeste inspraakreacties gehonoreerd.

Als alle 21 gemeenteraden hebben ingestemd met het besluit zal:

- gewerkt worden aan een uitvoeringsprogramma;
- de ISR worden aangeboden aan GS van de Provincie Noord-Brabant;
- de ISR worden betrokken op het moment dat de gemeente Valkenswaard een omgevingsvisie gaat opstellen;
- over 2 jaar de ISR worden geactualiseerd.

J. Communicatie

De communicatie is en wordt opgepakt door de Metropool Regio Eindhoven.

K. Bijlage(n)

Geen.

L. Ter inzage liggende stukken

1. Toelichting op de themakaarten;
 2. Brief aan gemeenteraad;
 3. Overzicht inspraakreacties en wijze van verwerken;
 4. De ISR, die digitaal te raadplegen is op: <http://www.broplan.nl/MRE>
 - er zijn diverse themakaarten;
 - de iconen zijn aanklikbaar;
 - op de kaarten kan ingezoomd worden
 - in de tekst zijn de onderliggende documenten op te roepen
 - de legenda is op te roepen door te klikken op het 'labeltje' rechts op het scherm.
- Het digitale document is bindend.

Burgemeester en wethouders van Valkenswaard

De raad van de gemeente Valkenswaard;

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 22 augustus 2017 , nummer 122905/293185;

Gelet op de Gemeentewet;

Gelet op de behandeling in de vergadering van de raadscommissie d.d. 7 september 2017;

BESLUIT

- 1. De ISR als gezamenlijke ambitie voor de ruimtelijke ontwikkeling van de Metropoolregio Eindhoven vast te stellen;**
- 2. De ISR aan te bieden aan GS van de Provincie Noord-Brabant als gezamenlijke inbreng voor de provinciale Omgevingsvisie;**
- 3. De ISR te betrekken bij lokale omgevingsvisies;**
- 4. Akkoord te gaan met de uitwerking van de ISR in een uitvoeringsprogramma;**
- 5. De ISR over twee jaar te actualiseren.**

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad d.d. 21 september 2017.

Kenmerk: 122905/286960

de griffier,

de voorzitter,

drs. C. Miedema

drs. A.B.A.M. Ederveen.